

BAKONYPÉTERD TELEPÜLÉS TESTVÉRKÖZSÉGEI

1. LEKÉR (HRONOVCE Szlovákia)

Lekér (szlovákul Hronovce, korábban Čajakovo, németül Lecker) község Szlovákiában, a Nyitrai kerület Lévai járásában, a Garamfolyó jobb partján.

Lekér, Garamdamásd és Garamvezekény egyesítése. 2011-ben 1498 lakosából 771 fő szlovák és 619 magyar volt.

Története

Lekér területén már a kőkorszakban is éltek emberek. A későbbi korokból a régészek a magyar és a hallstatti kultúra emlékeit tárták itt fel.

A települést 1256-ban "Sereful", 1269-ben "Seraphino", 1293-ban "Leker", 1340-ben "Monasterium Seraphini de Leker" néven említik. Garamdamásd első említése 1239-ben Damas alakban, Garamvezekényé 1240-ben "Vezekyn" alakban történik.

Lekéren 1256-ban említik az itteni bencés apátságot. A falu 1293-ra megszűnt, de Csata és Oroszka falvak is az itteni apátsághoz tartoztak. 1508-ban a kolostornak csak apátja volt. 1536-ban a lévai váruradalomhoz tartozott, később a nagyszombati jezsuitáké lett. 1601-ben malom és 20 ház, 1720-ban 31 adózó volt a faluban. 1828-ban 69 házában 457 lakos élt, akik főként mezőgazdasággal foglalkoztak.

- 1549

(Összeírás urbarialis szolgáltatásokról, a töröknek adózó falvak jegyzékével) „Registrum” címmel – „tempore et Capitaneatu Johannis Schrabrag” Turcis etiam serwit. – Telkenként 45 dénár census, (ebből 5 d. a karácsonyi sertés megváltására esik). Muneralia. csirke, torta, fél sajt és 4 tojás. – 9 telkes jobbágy. – Teljes ekefogat után 2 szapu búzát és ugyanannyi zabot adnak. – Kaszálási és begyűjtési robot. – Két malom, összesen 7 kerékkel.

- 1776. szeptember 13.

Aláírás nélkül. Kelt Pozsonyban. "Consignatio proventuum...", melyet a kamara pozsonyi számvevősége készített. "Lekér" Allódiális földek, melyeket a jobbágyok robotban művelnek, 3 nyomás, köbölnyi vetés: árpa, zab, kétszeres, köbölnyi termés: kétszeres, árpa, zab. Le a művelés költségei = bevétel. – Rétekről orgia széna, le a robot értéke = bevétel. Konyha- és káposztáskert bevétele. – Allódiumban: tehén és bika. – A tehenek utáni vaj, sajt, borjú értéke. 23 jobbágy és egésztelek, zsellér 15. Census, robotnap értéke. Viktuália készpénzértéke. Kilenced mérőben: búza,

árpa, zab, köles, értéke. A tized mérőben. Méh kilenced és tized értéke. 1774-ben emelt új malom haszna: búza, árpa köbölben, mézsárszék árendája: készpénz és libra faggyú. – Erdő haszna fából.

- 1790. július 18.

Birtokösszeíró: nincs jelezve

"Lekér" A helység fekvése, határai, szomszédok. Uradalmi épületek leírása: kocsmaház, mézsárszék, pálinkafőző, tégláégető, majorház, magtár, urasági kastély, plébániaház. Svájci tehenészet, állatállomány, vaj- és sajthozam; méhészet. – 24 29/32 egész sessio, 25 jobbágyház, 24 saját házában lakó zsellér. Jobbágysessiók: a földek minősége jó terméshozam búzából hatszoros, árpából négy és félszeres, zabból hétszeres; jó értékesítési lehetőség. Faizás az uradalmi erdőkben. Földesúri legelő-terület közös a faluval. Új telepítésű szőlők még nem teremnek. Az alattvalók jó anyagi viszonyok között vannak és a szolgáltatásaikat pontosan teljesítik. – Jobbágyszolgáltatások: készpénz census; természetbeniek: kappan, csirke, tojás, közös ajándékként borjú. Évi 52 nap igásrobot, tűzifa-szállítás, hosszú-fuvar. A saját házukban lakó zsellérek gyalogrobottal szolgálnak, szoktak az uraságtól kapni földet is. – Az igás- és gyalogrobotok felhasználása a földesúri szántók, rétek és kertek művelésénél. Az alattvalók levélhordási és fuvar kötelezései. A fonási kötelezettséget készpénzzel váltják meg. Terménykilencedek és tizedek: búza, árpa, zab és köles terményekből. A méhek utáni kilencedet készpénzzel váltják meg. – Földesúri jövedelem a kilencedek és tizedek szalmahozamából. Az új ültetésű szőlők után természetben még nem adhatnak dézsmát, de a tizedet és kilencedet készpénzzel váltják meg, ezt a földesúr azért hajtja be rajtuk, mert a betelepített szőlőterületek terménydezsmájától – ha azokat termőföldként hasznosítanák – addig míg a szőlők nem teremnek, elesik. – Az allódiális földek vetéskapacitása, terméshozama, tiszta haszna. Az allódiális rétek szénatermése. Lenföldek terméshozama. A földesúri kertek haszna, alma-, körte- és szilvafák. A földesúri erdők utáni jövedelem fehér fűz "Felbe" erdők "welche alle 6 Jahre abgestutzt werden können". Földesúri jövedelmek: a kocsmaház, mézsárszék, pálinkafőző, a régi apátsági épület, a malom, a halászat, a tégláégető árendájából.

Vályi András szerint "LEKÉR. Magyar falu Bars Várm. földes Ura a' Lekéri Apáturaság, lakosai katolikusok, fekszik Lévához 3 mértföldnyire, legelője elég van, malma helyben, földgye, réttye jó, fája füzesekből áll."^[2]

Fényes Elek szerint "Lekér, magyar falu, Bars vmegyében, a Garan jobb partján, az Esztergomba vivő országutban: 469 kath. lak. egy szép kath. paroch. templommal, s urasági kastéllyal. Határa igen termékeny, különösen sok szénája és legelője van. Vízi malmok. F. u. a lekéri apát, s feje egy uradalomnak. Ut. posta Zseliz 1 óra."^[3]

1910-ben Lekérnek 760, Garamdamásdnak 656, Garamvezekénynek 760, túlnyomórészt magyar lakosa volt. A trianoni békeszerződésig Bars vármegye Lévai járásához tartozott. Lekér, Garamdamásd és Garamvezekény községeket 1968-ban egyesítették.

2001-ben 1470 lakosából 706 magyar és 661 szlovák volt.